

POSTANOWIENIE

21 maja 2026 r.

Sąd Najwyższy w Izbie Cywilnej w składzie:

SSN Adam Doliwa

na posiedzeniu niejawnym 21 maja 2026 r. w Warszawie
w sprawie z wniosku A.S. i J.S.
z udziałem B.K., M.S., K.P. i M.W.
o ustanowienie drogi koniecznej,
na skutek skargi kasacyjnej B.K.
od postanowienia Sądu Okręgowego w Krośnie
z 25 listopada 2024 r., I Ca 333/24,

- 1. odrzuca skargę kasacyjną;**
- 2. oddala wniosek uczestniczki K.P. o zasądzenie kosztów postępowania kasacyjnego.**

(P.H.)

UZASADNIENIE

Uczestniczka, B.K., wywiodła skargę kasacyjną na postanowienie Sądu Okręgowego w Krośnie z 25 listopada 2024 r., wydanego w sprawie z wniosku A.S. i J.S. z udziałem M.S., K.P. i M.W. o ustanowienie drogi koniecznej.

Skarżąca wskazała, że Sąd drugiej instancji nieprawidłowo zanalizował materiał dowodowy zgromadzony w sprawie. Ponadto zarzuciła naruszenie przepisów prawa procesowego i przekroczenie granicy swobodnej oceny dowodów, a w konsekwencji naruszenie przepisów materialnego.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga kasacyjna jest nadzwyczajnym środkiem zaskarżenia, a zarazem kwalifikowanym pismem procesowym o ściśle określonej przez ustawę treści.

Zgodnie z art. 398¹ § 1 k.p.c. skarga kasacyjna przysługuje od wydanego przez sąd drugiej instancji prawomocnego wyroku lub postanowienia w przedmiocie odrzucenia pozwu albo umorzenia postępowania kończących postępowanie w sprawie.

Zgodnie z art. 398⁹ § 1 k.p.c. Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli:

- 1) w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne;
- 2) istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów;
- 3) zachodzi nieważność postępowania lub
- 4) skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona.

Obowiązkiem skarżącego jest sformułowanie i uzasadnienie wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania w nawiązaniu do tych przesłanek (art. 398⁴ § 2 k.p.c.), gdyż tylko wówczas może być osiągnięty cel wymagań przewidzianych w art. 398⁴ § 2 k.p.c. Rozstrzygnięcie Sądu Najwyższego w kwestii przyjęcia bądź odmowy przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania wynika z oceny czy okoliczności powołane przez skarżącego odpowiadają tym, o których mowa w art. 398⁹ § 1 k.p.c.

Zgodnie z art. 398³ § 3 k.p.c. oraz art. 398¹³ § 2 k.p.c., podstawą skargi kasacyjnej nie mogą być zarzuty dotyczące ustalania faktów lub oceny dowodów, a Sąd Najwyższy związany jest ustaleniami faktycznymi stanowiącymi podstawę zaskarżonego orzeczenia. Związanie to wyklucza nie tylko przeprowadzenie w jakimkolwiek zakresie dowodów, lecz także badanie czy sąd drugiej instancji nie przekroczył granic swobodnej ich oceny. Z tego punktu widzenia każdy zarzut skargi kasacyjnej, nawet zarzucający naruszenia przepisów prawa materialnego, który ma na celu polemikę z ustaleniami faktycznymi sądu drugiej instancji, z uwagi na jego sprzeczność z art. 398³ § 3 k.p.c., jest *a limine* niedopuszczalny. Sąd Najwyższy nie pełni bowiem roli trzeciej instancji sądowej, a skarga kasacyjna nie

może być wykorzystywana jako instrument pozwalający na kwestionowanie niesatysfakcjonującego stronę rozstrzygnięcia sądu drugiej instancji. Polemika z ustaleniami poczynionymi zarówno przez sąd pierwszej, jak i drugiej instancji, stanowi więc próbę obejścia zakazu ustalonego w art. 398³ § 3 k.p.c. (zob. postanowienie SN z 5 lutego 2026 r., I USK 228/26).

Postępowanie kasacyjne nie stanowi kolejnej odsłony sporu o ocenę dowodów i prawidłowość dokonanych ustaleń, nawet jeżeli są one dla skarżącego nieprzekonujące. Dokonanie ustaleń faktycznych należy do sądów *meriti* (art. 233 k.p.c.), a ich weryfikacja sytuuje się poza kognicją Sądu Najwyższego. Skarga kasacyjna, której zarzuty sprowadzają się do kwestionowania dokonanej oceny dowodów lub próby podważenia ustaleń faktycznych, podlega w konsekwencji odrzuceniu, jako nieoparta na ustawowej podstawie (zob. postanowienie SN z 6 lutego 2026 r., I CSK 748/25).

Skarżąca ograniczyła się do negowania ustaleń stanu faktycznego i oceny materiału dowodowego przeprowadzoną przez Sąd drugiej instancji. W lakonicznym uzasadnieniu wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania przytoczyła tylko potrzebę uwzględnienia przez Sąd opinii innego biegłego, który wskazał drugi wariant ustanowienia drogi koniecznej.

Z tej przyczyny Sąd Najwyższy na podstawie art. 398⁶ § 3 k.p.c. w zw. z art. 13 § 2 k.p.c. odrzucił skargę kasacyjną.

Odpowiedź na skargę kasacyjną wniosła tylko uczestniczka – K.P. Jednakże wniosek uczestniczki o przyznanie kosztów postępowania kasacyjnego podlegał oddaleniu, bowiem został powiązany z odmową przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania lub jej oddaleniem (zob. postanowienie SN z 3 lutego 2026 r., I CSK 3112/25).

Adam Doliwa

(P.H.)

[SOP]

